



EUROPOS KOMISIJA

Strasbūras, 2012 04 18
SWD(2012) 99 final

KOMISIJOS TARNYBŲ DARBINIS DOKUMENTAS

Stažuočių kokybės sistema

pridedamas prie

Komisijos komunikato Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui

Ekonomikos atsigavimas kuriant darbo vietas

{COM(2012) 173 final}

{SWD(2012) 90 final}

{SWD(2012) 92 final}

{SWD(2012) 93 final}

{SWD(2012) 95 final}

{SWD(2012) 96 final}

{SWD(2012) 97 final}

{SWD(2012) 98 final}

{SWD(2012) 100 final}

KOMISIJOS TARNYBŲ DARBINIS DOKUMENTAS

Stažuočių kokybės sistema

pridedamas prie

Komisijos komunikato Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui

Ekonomikos atsigavimas kuriant darbo vietas

TURINYS

1.	Įvadas	3
2.	Sistemos aprėptis.....	4
3.	Stažuočių reglamentavimas ir organizavimas valstybėse narėse	4
4.	Pasiūlyti stažuočių kokybės sistemą	8
5.	Tolesni veiksmai	10

Įspėjimas: Šis dokumentas yra informacijai skirtas Europos Komisijos tarnybų darbinis dokumentas. Šiame dokumente nėra pateikiama ar numatoma oficiali Komisijos pozicija šiuo klausimu.

1. ĮVADAS

15–24 metų amžiaus jaunimo nedarbas drastiškai išaugo: nuo 2008 m. bendras ES bedarbių jaunuolių skaičius padidėjo vienu milijonu. Šiuo metu ES-27 yra per penkis milijonus jaunesnių nei 25 metų asmenų, kurie negali rasti darbo.

Tokiomis sąlygomis stažuotės gali būti puikus būdas padidinti jaunuolių galimybes dalyvauti darbo rinkoje. Stažuotėmis galima užpildyti spragą tarp švietimo sistemoje įgytų teorinių žinių ir darbe reikalingų įgūdžių ir gebėjimų, todėl jas atlikusių jaunuolių galimybės rasti darbą didesnės.

Vis dėlto kartais stažuotės nepateisina lūkesčių – jau keletą metų reiškiamas susirūpinimas stažuotčių kokybe. Pavyzdžiui, Prancūzijos organizacija „Génération précaire“¹ ir Austrijos organizacija „Generation Praktikum“² pareiškė esą rimtai susirūpinusios galimu piktnaudžiavimu stažuotėmis, kai jos netampa pirmuoju žingsniu deramo ir ilgalaikio darbo link, nes darbdaviai ieško pigios arba nemokamos darbo jėgos. Teigiama, kad tokia padėtis gali įtraukti į uždarą nepastovaus užimtumo ir nesaugumo ratą. Kai kuriose valstybėse narėse jaunuoliai parengė iniciatyvų, kuriomis didinamas stažuotčių skaidrumas³. 2010 m. Europos Parlamentas savo iniciatyva priėmė pranešimą „Jaunimo galimybių dalyvauti darbo rinkoje skatinimas, stažuotojų, stažuotčių ir praktikos padėties stiprinimas“⁴, kuriame ragina Komisiją parengti Europos stažuotčių kokybės chartiją, teikti apie jas statistinius duomenis ir atlikti lyginamąją įvairių valstybėse narėse taikomų stažuotčių modelių analizę.

Visai neseniai Europos jaunimo forumas pateikė Europos stažuotčių chartijos pasiūlymą⁵, parengtą su jaunimu konsultuojantis internetu. Konsultacijų metu paaiškėjo, kad daugelyje šalių stažuotčių mokymosi aspektas silpnėja, stažuotojams skiriamos užduotys nepadaeda jų profesiniam tobulėjimui.

Komisija pripažino, kad šiuos susirūpinimą keliančius klausimus reikia spręsti. Todėl 2010 m. paskelbtoje strategijos „Europa 2020“ pavyzdinėje iniciatyvoje „Judus jaunimas“⁶ skelbiama, kad Komisija pasiūlys stažuotčių, taip pat ir tarptautinių, kokybės sistemą, kurioje nustatys socialinių partnerių vaidmenį ir atsizvelgs į su įmonių socialine atsakomybe susijusius aspektus. Atsizvelgdamos į šį įsipareigojimą, valstybės narės 2011 m. birželio mėn. Tarybos išvadose dėl jaunimo užimtumo paragino Komisiją *teikti gaires dėl aukštos kokybės stažuotčių sąlygų taikant stažuotčių kokybės sistemą*⁷.

Atsizvelgdama į toliau prastėjančias jaunimo galimybes dalyvauti darbo rinkoje, 2011 m. gruodžio mėn. Komisija paskelbė „**Jaunimo galimybių iniciatyvą**“⁸. Vienas pagrindinių iniciatyvos veiksmų yra susijęs su Komisijos pagalba valstybėms narėms veiksmingiau naudotis Europos socialiniu fondu, pavyzdžiui, remiant stažuotės vietų pasiūlą, kaip tai jau

¹ www.generation-precaire.org.

² www.generation-praktikum.at.

³ Pvz., Italijoje, žr. www.republicadeglistagisti.it.

⁴ Pranešėja – EP narė Emilie Turunen, EP 2009/2221(INI), 2010 6 14.

⁵ www.qualityinternships.eu.

⁶ COM(2010)477 *final*, 2010 9 15.

⁷ Tarybos išvados Nr. 11838/11 „Jaunimo užimtumo skatinimas siekiant strategijos „Europa 2020“ tikslų“, 2011 6 17.

⁸ COM(2011)933 *final*, 2011 12 20.

daroma kai kuriose šalyse. Be to, Komisijos parama aukštos kokybės tarptautinėms stažuotėms pagal programas „Erasmus“ ir „Leonardo da Vinci“ likusiu programavimo laikotarpiu bus padidinta ir bus pasiūlyta dar padidinti 2014 m. prasidėsiančios programos „Erasmus visiems“ biudžetą. „Jaunimo galimybių iniciatyva“ taip pat patvirtinamas ankstesnis Komisijos įsipareigojimas 2012 m. parengti stažuočių kokybės sistemą.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta pirmiau, ir suprasdamas, kad užtikrinant aukštos kokybės stažuočių pasiūlą turi dalyvauti visi atitinkami veikėjai, visų pirma įmonės, bet taip pat nacionalinės valdžios institucijos, socialiniai partneriai ir jaunimo bei stažuotojų atstovai, Užimtumo, socialinių reikalų ir įtraukties generalinis direktoratas pateikia konsultacijoms su visais suinteresuotaisiais subjektais šį dokumentą. Tikslas – pasiekti būtiną sutarimą ir visuotinai pripažinti stažuočių kokybės sistemą, pateiktą Tarybos rekomendacijos forma, kuri turi būti priimta iki 2012 m. pabaigos, kaip nurodyta Komisijos komunikate „Ekonomikos atsigavimas kuriant darbo vietas“⁹. Šiuo tarnybų darbinio dokumentu įsipareigojimus prisiima Užimtumo, socialinių reikalų ir įtraukties generalinis direktoratas, bet ne visa Komisija. Šiame dokumente pateikta informacija skirta tik konsultacijoms, ja neketinama pateikti ar numatyti galutinės Komisijos pozicijos šiuo klausimu.

2. SISTEMOS APRĖPTIS

Bendros Europos lygmens **stažuotės** apibrėžties nėra, todėl dažnai painiojami stažuotės, internatūros ir gamybinės praktikos terminai. Šioje iniciatyvoje vartojamas vienas terminas „stažuotė“, kuris apibrėžiamas taip:

ribotos trukmės mokomoji darbo praktika (įtraukta į studijų programą arba ne). Stažuotės tikslas – suteikiant praktinės patirties, žinių ir įgūdžių, papildančių teorinį išsilavinimą, padėti stažuotojui pereiti nuo mokymosi prie darbo.

Todėl šioje iniciatyvoje daugiausia dėmesio skiriama stažuotėms, kurios yra aukštųjų mokyklų programų dalis, taip pat (dažniausiai absolventų) stažuotėms, dėl kurių susitaria tik stažuotojas ir darbdavys. Tarptautinės stažuotės taip pat įtrauktos į šios iniciatyvos aprėptį, o **gamybinės praktikos ne**.

Nors gamybinės praktikos tikslai panašūs į pirmiau aprašytus stažuotės tikslus, ji skiriasi savo sistemingumu, ilgalaikiu techninės profesijos mokymu, kai tam tikras laikotarpis praleidžiamas darbo vietoje, o kitas švietimo institucijoje arba mokymo centre. Be to, gamybinę praktiką pasiūlęs darbdavys prisiima atsakomybę už parengimą tam tikrai profesijai.

3. STAŽUOČIŲ REGLAMENTAVIMAS IR ORGANIZAVIMAS VALSTYBĖSE NARĖSE

Vykdydama Europos Parlamento inicijuotą bandomąjį projektą, Komisija užsakė „išsamios stažuočių tvarkos valstybėse narėse apžvalgos“ tyrimą (toliau – tyrimas).

Tyrimo rezultatai bus paskelbti 2012 m. gegužės mėn. Šiame tyrime pirmą kartą išsamiai nagrinėjama atitinkama nacionalinė politika ir teisinis pagrindas, stažuočių pasiūla, turinys ir kokybė. Toliau pateikiamos pagrindinės preliminarios išvados.

⁹ COM(2012)173 final, 2012 4 18.

Nacionalinės teisės lygio apžvalga

Daugelyje valstybių narių arba nėra tiesiogiai stažuotes reglamentuojančių taisyklių, arba jos yra ribotos aprėpties, dažnai įtrauktos į kitus (paprastai švietimo ir mokymo) teisės aktus¹⁰. Specialius teisės aktus turinčiose valstybėse narėse išskirtini tokie bendri stažuotes apibūdinantys ypatumai: i) bendrasis švietimo tikslas; ii) mokymosi per praktiką aspektas; iii) laikinumas.

Paprastai į (aukštųjų) mokyklų programas įtrauktos stažuotės reglamentuojamos griežčiau. Darbdavių siūlomos *ad hoc* stažuotės, kurias absolventai pasirenka savanoriškai, dažniausiai yra reglamentuojamos mažiau.

Kai valstybėse narėse nustatytos oficialios priemonės, stažuotės kokybei užtikrinti skirtos taisyklės paprastai susijusios su:

- atlyginimu;
- socialiniu draudimu;
- galimybe mokytis ir mokymosi kokybe;
- stažuotojo darbo patirtimi;
- apribojimais, kad stažuotojai nepakeistų nuolatinių darbuotojų.

Beveik visose valstybėse narėse profesinės asociacijos reglamentuoja privalomas atlikti stažuotes, kurios yra privaloma profesinio rengimo dalis, kai rengiami specifinių profesijų atstovai (paprastai medicinos ir (arba) slaugos, teisės, švietimo, architektūros ir (arba) inžinerijos). Tačiau net ir šiomis nuostatomis ne visada pavyksta užtikrinti stažuotėjų kokybę. Pavyzdžiui, Italija išsiskiria itin reglamentuota laisvųjų profesijų sistema, tačiau stažuotėjų praktika gerokai skiriasi nuo teisės nuostatų.

Galimybių atlikti stažuotę ir stažuotėjų pasiūlos apžvalga

Europos Sąjungoje vis didesnis dėmesys skiriamas stažuotėms ir praktinei darbo patirčiai, nes tai pagrindinė priemonė, padedanti jauniems bedarbiams arba jauniems absolventams patekti į darbo rinką¹¹. Pietų ir Rytų Europoje šios priemonės dažnai (bent iš dalies) remiamos iš Europos socialinio fondo. Daugeliu jų siekiama padidinti stažuotėjų skaičių, teikiant darbdaviams subsidijas, mokant dalį socialinio draudimo įmokų ir tiesiogiai stažuotojams skiriant kompensacijas ir išmokas.

Paprastai aktyviai skatinama įtraukti stažuotes ir praktinį mokymąsi darbo vietoje į studijų programas, nesvarbu ar jie būtų privalomi ar pasirenkami. Tokio pobūdžio stažuotėjų (dėl aiškiai nustatytų mokymosi tikslų) stebėseną ir kokybę dažnai užtikrina švietimo institucijos ir labiau suinteresuotos įmonės. Tačiau dėl silpnų švietimo sistemos ir darbo rinkos ryšių bei MVĮ kylančių sunkumų sutelkti vidaus išteklius stažuotojams vadovauti ir jais rūpintis, tokių mokomosios praktikos galimybių trūksta. Kita vertus, tam tikrose šalyse darbdaviai susirūpinę tuo, kad švietimo sistema nesugeba tenkinti jų įgūdžių poreikių (EL, LV, RO, UK). Todėl,

¹⁰ Pavyzdžiui, AT, CY, CZ, DE, EL, IE, LU, MT, PL, PT, SK, UK.

¹¹ Pavyzdžiui, BE, CY, DK, EE, EL, ES, IE, FI, FR, HU, LT, LU, LV, MT, NL, PT, PL, SE, UK.

siekiant į studijų programas įtraukti daugiau stažuočių, būtina stiprinti verslo ir švietimo institucijų partnerystę.

Mokomoji praktika užsienyje yra specifinė stažuotės forma. Iš Eurobarometro tyrimo „Judus jaunimas (2011 m.)“ rezultatų matyti, kad mokymasis užsienio šalyje padeda jaunuoliams susipažinti su ES darbo rinkos reikalavimais ir prie jų prisitaikyti, ugdyti ne tik kalbos ir specifinius profesinius bei darbinius įgūdžius, bet ir socialinius emocinius gebėjimus, tokius kaip komandinis darbas, pasitikėjimas savimi ir gebėjimas prisitaikyti, kurie laikomi būtinais siekiant sėkmingai pereiti nuo mokymosi prie darbo.

Neseniai priimtame ES besimokančiųjų judumo lyginamajame standarte¹² iškelti didelių užmojų tikslai: iki 2020 m. ne mažiau kaip 20 proc. aukštojo mokslo įstaigų absolventų ir ne mažiau kaip 6 proc. pirminio profesinio rengimo ir mokymo įstaigų absolventų turėtų būti tam tikrą studijų ar mokymosi (įskaitant mokomąją praktiką) laikotarpį praleidę užsienyje. Šio lyginamojo standarto tikslų nepavyks pasiekti vien tik ES programomis, tam reikalinga imtis rimtų nacionalinių veiksmų. Todėl būtina užtikrinti, kad šios stažuotės būtų kokybiškos ir suteiktų tinkamų mokymosi galimybių.

Neseniai užsakytu Komisijos tyrimu¹³ patvirtinama, kad reikia imtis veiksmų lengvesniam tarpvalstybiniam stažuotojų judumui užtikrinti. Tyrime nustatyti prioritetai susiję su poreikiu geriau išsiaiškinti tarpvalstybinių stažuočių kontekstinius, teisinius ir norminius skirtumus valstybėse narėse, pagerinti galimybę gauti informaciją ir nustatyti konkretesnius stažuočių užsienyje bendro organizavimo reikalavimus ir kriterijus.

¹² Tarybos išvados dėl besimokančiųjų judumo lyginamojo standarto, 2011/C372/08, OL, 2011 12 20.

¹³ Galimos sistemos, kuria siekiama lengvesnio tarpvalstybinio judumo mokomajai praktikai įmonėse atlikti, tyrimas, GHK Europos Komisijai, 2011 m. balandžio mėn.

Stažuočių kokybės užtikrinimo spragos ir susirūpinimą keliantys klausimai

Kalbant apie stažuočių kokybę, pranešama apie abejotina valstybių narių praktiką, nors reglamentavimo sistemos beveik nesiskiria. Visose valstybėse narėse didžiausią susirūpinimą keliantys klausimai yra susiję su:

- nedideliu atlyginimu, silpna socialine apsauga ir prastomis sutarties sąlygomis;
- aukštos kokybės mokymosi turinio trūkumu;
- stažuotojų išnaudojimu eiliniams darbams atlikti;
- nuolatinių darbuotojų pakeitimu stažuotojais.

Daugelyje šalių stažuočių klausimas siejamas su dar didesnę susirūpinimą keliančiu jaunuolių „įstrigimo“ nepastovioje ar nestabilioje darbo vietoje klausimu (pvz., EL, ES, FR, IT, LT, PL, PT, UK). Paaiškėjo, kad abejotina praktiką iš esmės lemia prasta jaunuolių padėtis darbo rinkoje, dėl kurios darbdaviai gali išnaudoti tuos, kuriems sunkiai sekasi rasti darbą. Tai ypač aktualu tose šalyse ir sektoriuose, kuriuose yra daug darbo ieškančių jaunuolių.

19 valstybių narių įprasta sudaryti stažuotės sutartis, bet tik 11 valstybių narių taikomas reikalavimas mokėti minimalų darbo užmokestį. Stažuotės **mokymosi turinys** paprastai oficialiai apibrėžiamas tada, kai susitarime dalyvauja švietimo institucija. Tačiau stažuočių, dėl kurių susitaria tik stažuotojas ir darbdavys, mokymosi turinys dažnai lieka neapibrėžtas. Tai nebūtinai reiškia, kad tokia mokomoji praktika neturi nei struktūros, nei turinio. Pavyzdžiui, JK daug darbdavių savanoriškai siūlo struktūriškas stažuotes su iš anksto nustatytu turiniu. Tačiau faktai rodo, kad šioje srityje labai daug skirtumų. Net tose valstybėse narėse, kuriose reikalaujama apibrėžti stažuotės turinį (pvz., AT, LU), rūpestį kelia tai, kad darbdaviai ne visada laikosi šių taisyklių.

Didžiausią susirūpinimą dėl stažuočių kelia klausimas dėl **tinkamo socialinio draudimo trūkumo** (dažniausiai stažuotojas apdraudžiamas tik sveikatos ir tam tikrais atvejais profesinės rizikos draudimu bei draudimu nuo nelaimingų atsitikimų darbe). Tačiau reikėtų pažymėti, kad siūlydamas stažuotę pagal vyriausybės remiamas programas darbdavys vis dažniau verčiamas mokėti visas stažuotojo socialinio draudimo įmokas arba, jei gauna subsidiją, jų dalį (pvz., CY, EL, PL).

Paprastai su stažuotojais sudaromos rašytinės stažuotės sutartys, tačiau jų sąlygos (o tuo pačiu ir teisės) gerokai skiriasi įvairiose šalyse ir įvairiuose sektoriuose. Be to, nėra bendros „tinkamo“ atlyginimo apibrėžties. Taigi kalbant apie atviros rinkos ir privalomo profesinio mokymo programų stažuotes, didžiausią susirūpinimą kelia **kompensacijos stoka ar mažas atlyginimas** bei išnaudojimo tikimybė.

Valstybėse narėse, kuriose nedarbo lygis yra aukštas ir (arba) susidariusios jaunimui nepalankios darbo rinkos sąlygos (pvz., EL, ES, IT, PT), rizika, jog nuolatinis darbas bus patikėtas stažuotojams, yra didesnė. Tačiau ir kitose šalyse vis dažniau stažuotojais pasinaudojama kaip nemokama darbo jėga, jose **jaunuoliams gali tekti atlikti keletą stažuočių**, kol ras tikrą darbą.

Daugiausia stažuotojai išnaudojami ten, kur trūksta stebėsenos ir aiškių su stažuote susijusių tikslų. Be to, statistikos duomenimis, stažuočių srityje egzistuoja didelis vyrų ir moterų darbo

užmokesčio skirtumas, nemokamą arba mažai mokamą mokomąją praktiką atlieka daugiau moterų nei vyrų.

4. PASIŪLYTI STAŽUOČIŲ KOKYBĖS SISTEMĄ

ES vis geriau suprantamos stažuočių kokybės problemos ir piktnaudžiavimo jomis pavojus, kuriems pašalinti bandoma parengti specifines kokybės sistemas (pvz., AT, EL, FI, FR, IT ir JK).

ES kokybės sistema, sukurta bendradarbiaujant su vyriausybių atstovais, socialiniais partneriais, jaunimo organizacijomis ir visais kitais suinteresuotaisiais subjektais, galėtų gerai pasitarnauti gerinant stažuočių ES kokybę. Skatinimas užtikrinti gerą stažuočių kokybę atitinka strategijos „Europa 2020“ tikslus, nes stažuotės palengvina perėjimą į darbo rinką ir skatina bei supaprastina jaunimo geografinį judumą.

Toliau nurodyti aspektai, nustatyti tyrimo išvadose ir remiantis valstybių narių gerąja patirtimi, galėtų būti svarstomi rengiant tokią sistemą.

a) Stažuotės sutarties sudarymas

Tiek „išsamios stažuočių tvarkos valstybėse narėse apžvalgos“ tyrime, tiek Europos jaunimo forumo klausimyno atsakymuose nurodoma, kad didelė dalis stažuočių vyksta nesudarius stažuotojo ir priimančiosios organizacijos sutarties (taip teigė 25 proc. atsakiusiųjų į Europos jaunimo forumo klausimą). Tokiu atveju stažuotojas yra neginamas įstatymų, o priimančioji organizacija nėra tikra dėl stažuotojo suteiksimos naudos. Stažuotės sutartis turėtų būti kiekvienos stažuotės pagrindas; joje turėtų būti nurodomi profesiniai ir mokymosi tikslai, stažuotės trukmė ir, kai tinka, atlyginimo arba kompensacijos dydis. Tokie reikalavimai jau taikomi pagal programas „Erasmus“ ir „Leonardo da Vinci“ sudaromoje stažuotės sutartyje ir išpareigojime dėl kokybės. Jie grindžiami Europos mobilumo kokybės chartijos¹⁴, kurią Europos Parlamentas ir valstybės narės priėmė 2006 m., principais.

b) Profesinių ir mokymosi tikslų bei konsultavimo ir vadovavimo nustatymas

Tikėtina, kad stažuotės, kurių profesiniai ir mokymosi tikslai bus tiksliai apibrėžti, turės naudingų šviečiamojo pobūdžio aspektų, o tai stažuotojui padės po stažuotės rasti darbą. Priimančioji organizacija turi ne tik tiksliai apibrėžti stažuotės profesinius ir mokymosi tikslus, bet ir kiekvienam priimamam stažuotojui paskirti po asmeninį vadovą. Vadovas turėtų stebėti stažuotojo pažangą ir jam paaiškinti bendrą darbo tvarką ir procedūras. Jis taip pat turėtų informuoti stažuotoją apie jo darbo rezultatus bei parengti laikotarpio vidurio ir galutinį vertinimą.

¹⁴ Europos Parlamento ir Tarybos rekomendacija 2006/961/EB dėl tarptautinio mobilumo Bendrijoje švietimo ir mokymo tikslais: Europos mobilumo kokybės chartija, OL L 394, 2006 12 30.

c) Tinkamas stažuotės pripažinimas

Iš surinktų duomenų matyti, kad dažnai stažuotės baigiamos be jokio sertifikato, kuriame būtų nurodytos stažuotės metu įgytos žinios, įgūdžiai ir gebėjimai. Pasibaigus stažuotei, stažuotojas turėtų gauti sertifikatą, kuriame būtų nurodyta stažuotės trukmė ir mokymosi turinys, atliktos užduotys, taip pat įgytos žinios, įgūdžiai ir gebėjimai. Siekiant registruoti kitoje šalyje įgyjamas žinias ir įgūdžius, tinkama priemone galėtų būti *Europass* judumo dokumentas¹⁵.

d) Pagrįsta trukmė

Vis dažniau nuolatiniai darbuotojai keičiami stažuotojais. Siekiant sumažinti šią tendenciją, svarbu, kad stažuotės trukmė būtų aiškiai nurodyta ir ji atliktų savo funkciją: padėtų stažuotojui pamažu pereiti į darbo rinką. Paprastai tinkama stažuotės trukmė laikomas trijų–šešių mėnesių laikotarpis, priklausomai nuo stažuotės rūšies (ar ji yra švietimo ar mokymosi programos dalis, ar atliekama jau gavus diplomą). Išimtis gali būti daroma tokių profesijų atstovams kaip teisininkai, mokytojai ir medikai.

e) Tinkama stažuotojo socialinė apsauga ir darbo užmokestis

Viena iš rimčiausių nurodomų problemų yra ta, kad dažnas stažuotojas neturi tinkamo socialinio draudimo stažuotės šalyje (visų pirma bendrojo sveikatos draudimo ir draudimo nuo nelaimingų atsitikimų).

Geros kokybės stažuotės nebūtinai turi būti apmokamos. Neapmokamos stažuotės studijų laikotarpiu gali būti priimtinos, jei tik stažuotojas apdraudžiamas socialiniu draudimu. Tokiais atvejais rekomenduojama išlaidas kompensuoti arba teikti paramą natūra (pvz., kelionei, maitinimuisi ir apgyvendinimui). Absolventų stažuotes paprastai rekomenduojama apmokėti, nes stažuotojas jau turi profesinės kvalifikacijos diplomą ir nebeturi studento statuso. Be to, prastai apmokamų arba neapmokamų stažuotėjų negali atlikti tie asmenys, kurie neturi reikiamo finansinio pagrindo, kuriems nepadedą šeima ir pan. Taip jie netenka galimybės įgyti darbo patirties.

f) Informacijos apie teises ir pareigas skaidrumas

Stazuotojo, darbdavio ir, kai tinka, švietimo institucijos teisės ir pareigos turi būti skaidrios ir aiškios visoms šalims. Naujausia palyginama informacija apie Europos ir nacionaliniu mastu taikomas teisės ir kitas nuostatas turėtų būti lengvai prieinama visoms rengiant ir vykdant stažuotes dalyvaujančioms šalims. Visose valstybėse narėse viena iš didžiausių kliūčių tarpvalstybinėms stažuotėms organizuoti yra ta, kad sunku gauti patikimą ir išsamią informaciją apie šias nuostatas.

¹⁵ http://www.europass.ie/europass/euro_mob.html.

5. TOLESNI VEIKSMAI

Komisija keletą kartų pakartojo savo įsipareigojimą pristatyti stažuočių kokybės sistemą. Šiuo konsultaciniu dokumentu¹⁶ Užimtumo, socialinių reikalų ir įtraukties generalinis direktoratas rengia pagrindą Komisijos pasiūlymui dėl Tarybos rekomendacijos dėl tokios sistemos iki 2012 m. pabaigos.

Visi suinteresuotieji subjektai raginami pareikšti savo nuomonę dėl pagrindinių pirmiau nurodytų dalykų, o ypač:

1. iniciatyvos aprėpties;
2. šios iniciatyvos formos ES mastu;
3. pagrindinių kokybiškos stažuotės bruožų, kurie turėtų būti įtraukti į kokybės sistemą.

Nuomonė turėtų būti siunčiama adresu EMPL-QUALITY-STAGES@EC.EUROPA.EU.

Nesinaudojantys internetu, atsakymus gali siųsti paštu:
European Commission
Directorate-General for Employment, Social Affairs & Inclusion
Consultation on a Quality Framework for Traineeships
Unit C3
rue Joseph II 27
B - 1040 Brussels (Briuselis)

Atsakymų pateikimo terminas – 2012 m. liepos 11 d.

¹⁶ Šiame dokumente pateikta informacija neketinama pateikti arba numatyti galutinės Komisijos pozicijos šiuo klausimu.